

Vergaderjaar 2018–2019

29 279

Rechtsstaat en Rechtsorde

Nr. 531

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2019

In deze brief voldoen wij aan uw verzoek in de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 24 april 2019 om uw Kamer te informeren op welke wijze de modernisering Wetboek van Strafvordering zal worden gefinancierd.

Door middel van onze brieven van 26 juni 2019 bent u geïnformeerd over de voortgang van de ambities van de strafrechtketen (Kamerstuk 27 279, nr. 526). Een belangrijke randvoorwaarde om de prestaties van de keten verder te verbeteren is dat het Wetboek van Strafvordering wordt gemoderniseerd. Op 9 april 2019¹ hebben wij u de vijfde voortgangsrapportage modernisering van het Wetboek van Strafvordering toegezonden, alsmede een update van de Contourennota voor de modernisering van het Wetboek van Strafvordering.

Het nieuwe Wetboek van Strafvordering is nodig om de prestaties van de strafrechtketen te optimaliseren en om de slagvaardigheid van het strafrecht te verbeteren. Het Wetboek biedt in dat verband moderne, toegesneden opsporingsbevoegdheden voor de opsporing van ondermijnende criminaliteit. Door een betere voorbereiding van de berechting en door procedures te stroomlijnen, kunnen de doorlooptijden van de afdoening van misdrijven worden verkort. Verder is het nieuwe wetboek met een volledig techniekonafhankelijke regeling van het strafprocesrecht klaar voor de komende digitalisering van de strafrechtspleging.

Deze noodzakelijke modernisering leidt tot een aantal structurele effecten en tot incidentele kosten.

De afgelopen jaren is voor verschillende wetsonderdelen op basis van onder meer impactanalyses en werklasmetingen een steeds duidelijker beeld ontstaan van de te verwachten structurele uitvoeringsconsequenties

¹ Kamerstuk 29 279, nr. 501.

van het nieuwe wetboek. Het resultaat is dat de wijziging van een aantal bepalingen duidelijk vermindering van werklast bij praktijkorganisaties brengt, maar dat er ook een aantal bepalingen is dat juist nieuwe werklasten met zich brengt. In veel gevallen is in samenspraak met de ketenpartijen vastgesteld dat de wijziging van bepalingen of onderdelen daarvan geen specifieke (structurele) uitvoeringsconsequenties heeft. Dit is niet vreemd, omdat veel van de artikelen juist zijn aangepast aan de bestaande praktijk of jurisprudentie. Nu het gehele nieuwe Wetboek van Strafvordering in concept gereed is, kan het geheel van structurele gevolgen omvattend worden bekeken. Daarbij zullen ook ketenbrede gevolgen van voorstellen tot stroomlijning en vereenvoudiging worden betrokken.

We hebben het WODC verzocht om onderzoek te verrichten naar de bijdrage die het nieuwe Wetboek van Strafvordering levert aan een effectieve opsporing van strafbare feiten en aan een effectieve berechting. Tevens zal worden gekeken naar de effecten voor de burger en professionals werkzaam in de strafrechtspraktijk, bijvoorbeeld in de zin van houvast en de rechtszekerheid, die een actueel en modern nieuw Wetboek van Strafvordering biedt. De verwachting is dat dit onderzoek medio 2020 kan worden afgerond.

De incidentele kosten zijn uit te splitsen in de kosten van het wetgevingsprogramma en van het programma dat onderzoek doet naar de consequenties van de keten en in de kosten van de implementatie-inspanningen.

De kosten van de programma's betreffen voor het overgrote deel de kosten van medewerkers die werken aan de wetsvoorstellen, en de medewerkers die samen met praktijkorganisaties onderzoek doen naar de eenmalige en structurele consequenties. Daarnaast worden kosten gemaakt voor overleg en voorlichting van praktijkorganisaties over de modernisering. Denk hierbij aan voorlichtingsbijeenkomsten, congressen, etc. De kosten van deze programma's worden gefinancierd uit de reguliere begroting van het departement.

De kosten van de implementatie-inspanningen zullen vooral bij de praktijkorganisaties binnen de strafrechtketen, zoals politie, bijzondere opsporingsdiensten, KMar, OM, Rechtspraak en advocatuur, vallen. Het gaat om aanpassingen in werkprocessen en ICT-systemen als gevolg van de nieuwe onderdelen van het wetsvoorstel maar ook om wijzigingen die verband houden met de hernummering. Ook zal er sprake zijn van een forse inspanning op het gebied van opleiding van de professionals werkzaam in de strafrechtspleging. Zoals wij in de vijfde voortgangsrapportage² reeds hebben gemeld, hebben wij op dit moment onvoldoende zicht op de kosten van de implementatie van het nieuwe wetboek.

Wij beschikken thans over een eerste raming van de implementatie-inspanningen die door de praktijkorganisaties is afgegeven. Om beter en concreter zicht te krijgen op de kosten die gemoeid zijn met de implementatie, zullen wij op korte termijn een commissie instellen die, samen met de praktijkorganisaties, een voorstel doet voor de optimale implementatiestrategie voor de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering en de implementatie-inspanningen volledig en geconcretiseerd in kaart zal brengen, inclusief de kosten daarvan. Daarbij worden uiteraard de reguliere opleidingsmogelijkheden en lopende trajecten voor ICT-vernieuwing binnen de praktijkorganisaties betrokken.

² Kamerstuk 29 279, nr. 501.

Inmiddels is het wetsvoorstel in concept gereed. Omdat het wetsvoorstel niet aangeboden kan worden aan de Raad van State zonder dat de implementatie-inspanningen die nodig zijn om het nieuwe Wetboek van Strafvordering in te voeren concreet in kaart zijn gebracht én er voorzien is in dekking van de kosten die daaruit voortvloeien, is de aanbidding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering aan de Raad van State uitgesteld en is de planning van de aanbidding aan uw Kamer aangepast, zoals wij reeds meldde in de vijfde voortgangsrapportage. Er wordt nu eerst gewerkt aan het nader in kaart brengen van de implementatie-inspanningen, mogelijke strategieën voor de implementatie en de financiële gevolgen daarvan en de mogelijkheden van financiering van deze kosten.

Besluit

Samenvattend kan gemeld worden dat er de komende tijd nader onderzoek wordt verricht om de structurele effecten van de modernisering en precieze kosten van de implementatie inzichtelijk te maken. Naar verwachting zal dit inzicht er in de loop van 2020 zijn. Daarnaast is de Innovatiewet Strafvordering begin juni 2019 in consultatie gegeven. Verder wordt gewerkt aan het concipiëren van de uitvoeringsbesluiten en de Invoeringswet. Ook deze activiteiten dragen bij aan het zicht krijgen op de eenmalige en structurele effecten. Conform de rijksbrede begrotingsregels dient het wetsvoorstel te zijn voorzien van specifieke dekking voor de geraamde kosten die gemoeid zijn met het wetsvoorstel voordat dit ter beoordeling kan worden aangeboden aan de Raad van State.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker